

Передплата

на «РУСЛАНА» вилосить:
в Австрії:

на члор рік . . . 30 коп.
в п.ч року . . . 10 коп.
на чверть року . . . 5 коп.
на місяць . . . 1-70 коп.

За границю:

члор рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Поодинокое число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вареш ми очі і думку ми виреш: а не возьмеш мплости і віра не возьмеш, бо руске ми сердце і віра руска.» — В Руславоих псалмів М. Шапковича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5^{1/2} год. пополуудя.

Редакция, адмініотрация і експедиция «Руслана» під ч. і. п. Дембрового (Хорунщини). Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає сялиши напередне застереженя.— Реклямації неопечатамі вільні від порта. — Оголошеня звычайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні доносеня по 30 сот. від стрічки

Убийство португальского короля.

(+) Вчора подали ми на основі телеграфічних вістий опис убийства португальского короля Карльоса і наслідника престолоа Людвика Филипа. До такого сумного кінця довело змаганє, щоби з підмогою диктатури міністра Франка зарадити лихому станови фінансів і втихомирити край зворушений недоволеними сторонництвами. Фінансовий нелад, марнованє кольтоній і податковий гнет викликали зараз на початку володарства короля Карльоса небезпечне заворушенє. Проявили ся між недоволеними кралні змаганя до введєня рєчиесполитоті і викликували нагальні вибухи, котрі Карльос усмирював жорстокими способами. Але коли навіть в поступових верствах прихильних династії почав проявляти ся опір проти несумлінної господарки правительства і легкодушного марнотравства корони, хватив ся Карльос замаху державного. Але позаяк не введено після сего замаху ніяких реформ, отже недоволенє не уступало, а тоді король рішчв ся ввести диктатуру з міністром Франком на чолі. Вправді не знесєно конституції, але не скликувано кортезів (парляменту) а всі справи полагоджувано королівскими розспрядками. Сю зміну приняло населєнє спершу спокійно, утомленє безнастанною боротьбою сторовництв, занепадом торговлі і занепадом вартости цінних паперів.

Одначе рєпубликанське сторонництво покориствувало ся сєю застановою парламентаризму, недоволенє прибрало ціху революційну, а в осєни край був уже так зворушений революційними письмами, що інші монарші двори дораджували королеви вернути до парламентаризму. Вправді король обіцяв перевести вибори до парламенту в цьвітню, одначе ся обіцянка показала ся уже спізнєною. Недоволенє і зворушенє вкорінило ся вже занадто глибоко, так що навіть війська не було певне правительство і останними часами два полки треба було розброїти. В Опорто (де тепер після убийства короля, як звіщатють телеграми, проголошено рєпублику) утворив ся в грудні заговор і викликав уличні заворушеня, котрі вправді зараз втихомирено.

Почав ся отже на добре революційний рух, котрий диктатор думав згнобити поліційними способами — ревізіями, застановою видавництва, розвизуванєм товариств і т. п. Навіть визначний консерватист, як президент сенату Кунга і провідник поступовців, бувший міністер-президент Макадо перейшли в табор рєпубликанський і оповістили се прилюдно, що волять річ посполиту, як таку монархію, хоч все своє житє були монархістами. За їх прикладом пішло багато інших, а короля в опері витали окликамі: «Геть з ним! най живє дон Мігуель!» Диктатор Франк почав ще гірше лютувати і визвав до себе радних Лісбони та загрозив, що

на случай революції вїде 40.000 іспанского війська а англійска фльота окружить столицю від сторовни моря. Така погроза чужим наїздом довела до того, що сторонництво відродин злучило ся з рєпубликанським. Правительство увязнило більш як 300 кандидатів на послів, а наслідком того революційнє і радикальнє сторонництво постановило хватити ся революційні такими способами, як се ведєно в Росії. Вже перед кількома днями дійшли вісти про сі заміри до дворів європейских з Мадриду. Португальські дипломатичні представники на дворах європейских одержали поручєнє заперечити вістям про революційний рух в Португалії і так зробив між иншими і португальський посол у Відні, одначе події заперечили знов сим заявам. Вже 30. січня населєнє в Лісбоні пірвало ся до боротьби з війском на улицах, а правительство переконало ся при сій нагоді, що не може числити на деякі полки і усунуло їх із столиці.

Вибух революції був уже назначений на 31. січня, яко роковини «народної революції» з 1846 р., але доперва в суботу постигла короля і королевича трагічна смерть. Рух революційний викликали рєпубликанці і нема сумніву, що будуть змагати до введєня рєпублики. Сєгодня ще годі оцінити всю досяглисть страшної події в Лісбоні для межинародних відносин. Проголошено інфанта Мануїла королем, а рада міністрів застановляла ся над можливістю визваня іспанської помочи військової, щоби не допустити до явної революції. Події в Португалії обходять живо Німєччину і Англію, між котрими ще в 1898 стануло тайнє примирє що до португальских колоній в Африці.

Занепаг соціалістичких стоваришень родітчихих.

(X) Орган соціально-демократичної комісії для робітничих стоваришень в Австрії «Die Gewerbschaft» подає в щойно виданім числі звіт комісії за 1907 р. Сей звіт зазначує значний занєпад що до зросту соціально-демократичних стоваришень.

«Приріст членів в загальній організації не є в минувшій році такий значний, як в 1906, сказано там, позаяк приблизно прибуло лише около 60.000 нових членів. Таким способом придбано о 60% менше членів, як в 1906. році».

Цікаво як соціал-дем. комісія сей очевидний убуток соціал-дем. руху виправдує. Потроха, каже она, винно сєму народо-господарске пересилєнє, але оно проявило ся аж під кєнець минувшого року і не повинно би властиво вхо-

дити в рахубу. Причини сїх страт соціал-демократії треба радше глядіти «на політичнім полі» і се так собі невизразно признає навіть сей звіт. «В першій півроці вичерпали ся всі сили робітничої організації і скупили ся для виборчої боротьби. Після того послїдувало очевиднє знесєнє агітаційних чинників, а наслідком того занєрала також робота в стоваришенях».

Отсим признає комісія мимохитє, як небезпечним для організації робітничих стоваришень є політикованє а тим самим і для народо-господарского добра робітників, котре повинно би бути зависимє від організації стоваришень. Провідники соціал-дем. стоваришень кинули ся до виборчої боротьби яко політичні агітатори і цілого півроку не турбували ся справами стоваришень і робітників.

Одначе се пояснєнє соціал-дем. комісії робітничих стоваришень можна лише в часті прийати. Пересилєнє проявило ся аж під кєнець року, а колиб вибори самі були причиною сего занєпаду, то якже се пояснити, що вже в 1906 р., де ще не було виборів, проявив ся процентовий занєпад соціал-демократії. Для цікавості і зрозуміня наведемо тут числа, котрі поясняють зріст соціал-дем. стоваришень робітничих в останних роках. Они придбали

в році	членів	
1903	19.487	14.41%
1904	34.356	25.62%
1905	133.978	70.85%
1906	125.171	38.74%
1906	60.000	23.39%

При тім треба на се ще звернути бачність, що природна спроможність розширюваня соціал-дем. стоваришень тим уможливленя, що на основі власного признаня соціал-демократії з усіх робітників в Австрії є лише 16—17% зорганізованих на соціал-дем. основі, а великі останки незорганізованих виставлені на агітацію соціал-демократів. При правильнім розвитку було би отже сильнє розповсюдженє тих соціалістичних стоваришень робітничих зовсім природнє. Колиж занєпадає притягаюча сила тих товариств, то неперечно внутрішні причини з самої соціал-демократії тому винні, бо їх агітаційнє поле не лише не зменшило ся, але навпаки збільшило ся.

Занєпад соціал-демократії стане нам тим лекше зрозумілим, наколи роздивимо ся в отсих числах: В 1906 р. спромогли ся соціал-демократи з 275.690 новоприступлєних членів удержати лише 125.171 отже 45.4%. Більша половина знов від-

пала від соціал-демократії. Т. зв. стабілізаційна цифра, котра є визначальною притягаючою силою соц.-дем. програми, відбула в рр. 1903—1906 ось які переміни: в 1903 р. вносила она 29.6%, зросла в 1904 р. на 34.14% а в 1900 дійшла до 54.75%. За те в 1906 р. спала на 45.4% а так само не можна було здержати спаду в 1907 р. А се виходить ось з яких чисел: соц.-дем. союз гірничих робітників придбав в 1907 до 30 листопада не менше як 14.027 нових членів; але супроти сеї цифри стоїть відступство 11.540 членів. Союз робітників хемічного промислу прийняв в минулїм році 10.333 нових членів, але з тих знов відпало 9160. До союзу перевозових робітників приступило 6884 нових членів, а відпало з них 3112. Сей союз, котрого провідником є пос. Фортнер, втратив н. пр. в Градци найбільше членів. Союз соц.-дем. кравців прийняв 4.700 нових членів а втратив 4.400. Союз шевців спроміг ся з 4.033 членів удержати лише 254! Союз ткацких робітників прийняв 30.000 членів, але 23 000 тих „нових“ відпало. Коли отже не будемо брати в рахубу робітників будівничих, бо тут пересиленє дало ся найбільше в знаки, то всеж таки нимівки соціал-демократії не можуть мати загального значіння. Навпаки рік 1907 мав в першїй половинї великі народо-господарські успіхи. Колиж соц.-демокр. стоваришеня тратять таке значне число членів новопрдбаних, то се можна лише тим пояснити, що робітники признають потребу організації стоваришеня, але вступивши до них під впливом агітаторів і розглянувши ся опісля в справдешних відносинах, виступають, наколи соц.-дем. насила не приневольить їх там остати. Числа новопрдбаних показують почуванє потреби організації, а відпаданє нових членів стає доказом, що наші робітники ще не затратили зовсім здорового світогляду і мають свій ясний суд. Тимто пора взяти ся до організації робітників на християнсько-суспільній основі.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

В сім тижні відбувають ся засідання комісії делегаційних а рівночасно працюють деякі комісії державної ради. Сегодня збирає ся знов бюджетова комісія а також господарска комісія, котра буде радити про віддовженє селянської посїлости. В середу збирає ся виконний видїл (дев'ятка) німецьких поступовців, серед котрих проявляє ся великий розлад і невдоволенє, отже можна сподівати ся горячих розправ. Про се невдоволенє пишуть до Grazer Tagblatt-у з Відня, що промова бар. Бека в бюджет. комісії і острі заяви Славян проти промови міністра Пешки викликали велике роздратованє. До того ще мали німецькі поступовці дізнати ся про уступки зроблені нібито міністром-президентом Славянам на народо-господарскім полі на шкоду Німців. Се може причинити ся до

зміни становища німецьких членів в бюджет. комісії, а дальше поступованє д-ра Крамаржа в дотеперішнім напрямі може зробити неможливим побут німецького міністра-земляка побіч чеського. Отже Німці-вольнодумці знов починають сердити ся на правительство. Міністер Пешка проголошує, що німецько-чеський спір може лише так закінчити ся, що оден з народів поселених в Чехах щезне (очевидно бажанє се звернене до Чехів) а коли Чехи справедливо сим роздратовані стають до оборони Німці відгрожують ся правительству. Справді можна сказати: бють і плакати не дають!

В соціал-демократичнім таборі в Чехах проявив ся страшний розлад. Недавно чеські соціал-демократи ухвалили крайно-національну програму, відкинули національну автономію і заявили ся рішучо проти подїлу краю і адміністрації в Чехах. Дня 30. січня скликали німецькі соціалісти віче до Праги і ухвалили, як раз противне тому, що перед кількома тижнями фракція посла Немеца прийняла яко основу. Німецькі соціалісти бажать розвязки національного питання в національній автономії, національним розмеженю округів і установленю німецьких урядників для Німців, а чеських для Чехів. Двоязычність урядників уважають они непотрібною, хіба лише в мішаних округах. Бачимо отже, що посеред соц.-дем. сторонництва на точці національного порозуміння панують найбільші суперечности.

Німецькі хліборобники в Чехах відбули також збори в Празї і ухвалили, що загальне право виборче має своє оправданє в національно одноцілих краях, але в мішаних краях треба бути в тім зглядї вельми обережним, і вимагає зрілої розваги. Про недавну промову бар. Бека що до национ. порозуміння висловив ся пос. Кріцнер, що сею промовою в бюджет. комісії бар. Бек злипив свої змаганя і надїї на німецько-чеське порозумінє розвязки а тим способом скріпить ся лише становище Чехів, котрі щораз більше б дуть підкопувати становище Німців. Видно отже з того, що Німці бажалиб такого порозуміння, котре ослабило би становище Чехів.

Виклад бар. Еренталя в комісиях угорської і австрійської делегації викликав усіякі відзиви по дняниках. Деякі австрійські дняники добачили в тім викладї занадто далекосяглий зворот в сторону Мадярів, а тимчасом рішуче значене спільности монархії викликало зворушенє між мадярськими независимцями, котрі народо-господарству окремішність уважають конечним домаганєм і помостом до національної і політичної самостійности. Видно з сего, що бар. Еренталь умів як раз знайти відповідну середню дорогу, а заграничні дняники висловили загальне признанє міністри загр. справ, так само, як і більшість ту-тешного днявникарства.

Одначе балканська політика бар. Еренталя зустрінула ся в російськїм днявникарстві з великим невдоволенєм, очевидно наслідком понукки з висшого місця. Зазначають там іменно, що проголошенєм сеї нової політики залізничої зійшов бар. Еренталь з дороги Мірцштегської програми. Ся програма не є сама про себе цілюю, лише наслідком засад умовлених між Росією а Австро-Угорщиною. Тимчасом залізнична політика бар. Еренталя виросла понад голову Росії, а лише Італія була про се повідомлена. Переговори між бар. Еренталем а Титонім в Дезію відбули ся без порозуміння з Росією. Скоро отже Ав-

стрия дістане дозвіл на будову тих залізниць, почне Італія будувати залізницї в Альбанії. Така умова між Римом а Віднем уже довершена, але се веде до цілковитого звороту в консервативній політиці дотеперішній великих держав на Балкані і може довести до далекосяглих наслідків у розвитку політичного положеня на Сході. До сеї справи ми ще окремо повернемо.

Заграниця.

Американське фінансове пересиленє не тільки не застановило ся, але ще дальше проявляє ся. В сенаті Зєдин Держ. півн. Америки предложено звіг, котрий виказує, що в часі останнього фінансового пересиленя стьгнено з обороту 296 мільонів доларів, значить майже 1/10 всего гроша, який був в обороті в Зєдин. Державах. Се невдовірь суспільности причинило ся у великій часті до фінансового занепокоєня. Дня 31. січня наспїла вість, що два дальші банки застановили виплати, а се тим сумнійше, що оден з тих банків є національний банк управнений до видаваня банкнотів.

Се пересиленє приневольило президента Рузвельта виповісти справдешню війну американським мільярдерам, котрі диференціальною грою на біржі цінних паперів довели до такого грізного положеня. Народо-господарске зіпсутє треба конче поборювати і унеможливити такі скандали, які діяли ся в останних часах. Президент домагає ся, щоби конгрес ухвалив закони проти сеї гри біржевої. Лихо лише в тім, що з марцем 1909 уступає Рузвельт а тепер уже веде ся шалена агітація виборча за новим президентом і з обидвох сторіт мільйони підуть на сю агітацію. З другого боку настало велике невдоволенє задля страт народного майна в численних банках і товариствах, котрі застановили виплати, а деякі з тих стояли очевидно в звязи з спекуляціями американських мільярдерів. Можна отже сподівати ся, що в Зєдин. Держ. тепер розятрать ся пристрасти, а се не може остати без впливу також на Европу.

З України.

З приводу реферата Д. Приходька.

(Конець.)

Не раз і нам доводилось натрутуватись на лінивство, недбальство, несвідомість, неодностайність і легковажність значної частини того гурту, серед якого нам приходилось працювати. І нам зараз на душі ставало лекше, як тільки ми згадували собі отсі чотири річи... Перша річ — ми згадували себе, якими ми були скілька, або скільканайдять років тому, і—нічого правди крити — в типах, котрі так нас хвилювали, ми не раз пізнавали... себе самих. Але що казати про поодиноких людей. Чи давнє слово „філ“ стало огидним серед красших сил українства?!.. Друга річ — перше, ніж обурюватись на якого чиновника, що нишком ходить до „чорносотенного кума“, варт запитати, звідки він узав ся такий... Панове, згадайте, як тяжко нівечили й ламали його психіку рабські традиції, тенденційне вихованє, тяжкі, ненормальні для вільного духового розвитку умови служби і життя і ви зрозумієте, що він, навіть при всїй охоті, не може зараз підняти ся до наших поглядів, які зразу мусять йому здавати ся навіть незрозумілими... Третя річ — всі ті „непевні“, всеж свої, всеж „не вороги“, воци навіть люблять Україну, люблять по своєму — інстинктивно...

А чимало є таких, котрим не поможе ні «Евшан—зілля», ні рідна пісня коліскова?...

Четверта річ — без „бутафорії“ особливо серед молоді ніяк не обійти ся.

Дійсне розуміння потреб сучасного життя українського народу не так то легко дасть ся. Для сього треба: або багато працювати, стеживши за науковими дослідями і літературою, або, не залишаючи теоретичного ознайомлення, самостійно від ворожих впливів стежити за життєм народу в тій чи іншій сфері, мавши час для досвіду в тім життє. Знов же по щирості кажучи, є чимало таких питань розвизани яких навіть для тих, що давно щиро цікавились народним життєм і переконались в його ненормальності, існують більш менш в формі а ргіогі. Се я кажу на підставі власної практики...

Здавало ся, що трудного в тому, щоб формулювати свої погляди про відносини України до фінансової державної політики, погляди про автономію України, автономію української православної церкви, реорганізацію школи й суду на національних принципах...

А про те, коли прийшло ся за сі питання взятись українській парламентській громаді, зараз же стало ясным, що своєю тільки силою далеко не поїдеш, що треба вдатись до різних авторитетів-спеціалістів, і то спеціалістів, на праці яких і справді можна булоб покласти ся, ой як не багато... І дивного тут нема нічого-гісенко, бо, як ми вже й казали, так буває не в українському тільки громадянстві, а скрізь, і буває не через моральний занепад громадянства, а через те, що море життя дуже глибоке й не одноманітне — його не легко оглянути — дослідити, щоби достать ті перлини, котрі в ньому загрузені, щоб улучити добу, коли саме ті перлини винесуть ся на бебіг, приступний для всіх і кожного...

Ся робота є роботою геніїв народа, а підпирають її своєю працею чесні робітники на всіх глибинах й ширинах житейського моря...

Д. Приходько виходив у своїй, ще раз зазначимо, дуже інтересній праці з тих фактів, на яких „попекли ся“ провідарі української ідеї... Сумні, розуміть ся, сі факти, але... прошу не ляяти мій оптимізм — але всеж таки гріхом булоб перед країною з сих фактів скласти висновок: «не обікайтесь!»

Навпаки, я скажу і знов скажу, «обікайтесь! обікайтесь, панове! Бо инакше не може бути діла!... Бо колиб ніхто з борців за наше національне відродження, за чесне право свого серця і думки не «обікав ся», то ми навіть «Кобзаря» не малиб... У нас не булоб ні літератури, ні штуки, ні науки української, ні навіть і тої солідарности і національної свідомости серед інтелігенції і народу, котрі так не тішать наше серце тепер. І не думайте, прошу вас, панове, що інертність маси, легкодухість членів громадянства, тож особиста вдача української нації... Згадаймо, панове, долю літератури, науки, штуки інших народів, як вони там народжувались та розвивались. О, я знаю, там не могло бути таких тяжких наслідків для національних талантів, ініціаторів, але через що? Через те, що їх і коштами, і морально підтримували уряд і багаті... До Українців же уряд чи в Росії, чи за кордоном завжди ставив ся дуже вороже.

Нашіж багаті зрікли ся народа...

І коли ми отсе пригадаємо, то повинні подивувати не тільки численности жертв наших ідейних борців, а навіть тому, що український народ найшов у собі сили хоч так піддержати своїх діячів і спільними своїми силами в Росії, Австрії, Америці підняв ся на той ступень, на котрім нація не вмирає...

Так будемо ж вірити в рідний народ і терпляче, невпинно закликати братів своїх: «до праці, до щирої праці!!»

Свящ. Ант. Гриневич.

Кровава драма королівської родини в Португалії.

Надзвичайне видане урядової газети в Лісбоні оголосиле отсю проклямацію короля Мануїла II:

«Нечуваний злочин наповняє горем мое серце яко сина і брата. Знаю, що нарід спочуває мому горю і з обуренєм звертає ся против страшного злочину, котрий єсть безпрямірний в історії. На основі конституції єсьм покликаний кермувати судьбою королівства. Відповідно до того зверну всі мої змагання для добра вітчизни і буду старати ся заслужити собі на любов народу португальського. Присягаю безпергити релігію католицьку і ненарушамість королівства і держатись конетитуції. Заявляю також, що задумую задержати теперішній кабінет.

Лісбона, 1. лютого 1908. Мануїл II».

Проклямацію контрастигнували всі міністри, мимо того старий міністерський кабінет не устояв ся, бо єго президентови Франкови приписують всю вину замордованя короля Кароля і наслідника престоло. На палату Франка напали в неділю републикани, але відперла їх муніципальна гвардия. Франко має або вже і виїхав з Португалії. Кабінет подав ся до димісії. Утворенє нового кабінету король поручив адміралови Амаралі. Новий кабінет буде компромісовий, зложений із представителів всіх сторонництв монархічних.

Король Мануїл II (якому ледви що минуло 18 літ) явив ся вчєра на засіданю ради стану і глибоко зворушений промовив: «З огляду, що в політиці не маю ніякого досвіду, передаю ся в ваші руки і числю на вашу поміч і вашу мудрість».

Члени розвизаних кортезів будуть радити аж до покінченя нових виборів. Речинець зібраня кортезів ще точно не означений.

В Лісбоні увязнено доси кілька сот осіб, а в неділю страчено кількадесят осіб на основі вироку полевого суду.

Замах на королівську родину був ділом військового заговору. Убийники були підплачені, а на се вказує обставина, що при однім з них найдено повну калитку золота. На революцію в армії однак не заносить ся. Як раз військо удержує порядок в Лісбоні і на провінції, а в місті Оporto вступило оружно проти цівільного населєня, яке проклямувало републику.

Сусідка Португалії Іспанія видала як найострійші зарядженя що до стереженя границі. Всіх подорожних, прибуваючих в Португалії піддають строгій ревізії. Однак тих подорожних вельми мало. Поїзди з Португалії приїздять до границі порожні. На випадок революції Іспанія вислала би до Португалії свої війська, але доси ще не заряджено мобілізації іспанської армії.

Королева-вдова Амалія є тяжко хора, потрясена суботнім випадком. Король Мануїл носить равєну руку на перенасці. Зі всіх сторін надходять до королівської родини вислови спочуваня. Наш монарх Франц Йосиф і архієпископ вислали кондолєвційні телеграми на руки португальської королеви вдови. Від інших монархів наспіли також вислови щирих спочувань.

Пануюча родина в Португалії, яка ще остала при життє, складає ся з отєх членів: Марія Пія, матір убитого короля, 61 літ, Амалія, королева-вдова, кн. Альфонс, брат вок. короля, 43 літ, і теперішній король Дом Мануїл II, який 15. листопада скінчив 18 літ життя і є найбільше люблений Португальцями. Остав ще претендент до престоло, Дом Мігуель Браганца, бувший полковник австрійський, який має в Португалії дуже мало прихильників, тому і вигляди єго на корону дуже слабі.

Листи д-ра Ом. Огоновського до П. Кулша

в літах 1889—91.

Подав

Кирило Студинський.

XI.

Львів 26. вересня 1890.

Високоповажаний Добродію,
словесний наш Патріярше!

Ви вже певно загнівались на мене, що я так довго не відповідав нічого на два Ваші письма! Та от, перше Ваше письмо з д. 28. руського іюля, а відтак друге письмо з 19. серпня с. р. наспіло до Львова саме-тоді, коли я волочив ся по всіляких селах і містах Галичини. Аж ось вернувшись до Львова 14. вересня дістав я нараз оба листи і відтак спішу ся подати Вам ось-яку відповідь:

Вашу рукописну книжечку п. н. „Позичена кобза“ передав я в редакцію „Зорі“, як Ви сєго бажали, і заявив редакції Вашу волю, щоб для Вас відбити сотню примірників. Те-ж саме зробив я з другим Вашим рукописним збірником „Хуторні недогорки“. Оба сі збірники суть тепер в руках Володимира Леницького в Станіславові, котрий піклуєть ся долею „Зорі“.

Я справді дивую ся Вашій ненастанній і хосенній праці на ниві нашої літератури: деякі Ваші-стихотвори суть міні справді по-нутру. Ваш дух все ще свіжий і молодий; — дай Боже, щоб Ви ще много літ були світочем в нашій словесній святині!

Спасибіг Вам, високоповажаний Добродію, що ви зволіли міні децю написати про Вєспазіяна Коховського, котрого Ви бажали піднести в гору, коли-то Ви були справдішнім меценатом не-одного молодого письменника.

Чи „Продчук“ є псевдонім?

Де лежить „Кутевнській манастырь“, в котрому друковались в XVII віці деякі рускі книги?

Щиро прихильний до Вашої хосенної праці

Омелян Огоновський

Подвальє, 9.

ВП. Ганні Барвінкові
заявляю низенький поклін.

Просимо відповіти передплату.

Новинки.

— **Калєндар.** В середу: руско-кат.: Климента муч.; римо-кат.: Агафії. — В четвєр: руско-кат.: Ксенії прп.; римо-кат.: Дороти.

— **Подяка п. Заньковецької.** Дозвольте через вашу шановну часопись звернутись з глибокою, щирою подякою до всіх, хто привитав мене в день 25-літнього ювілею моєї діяльности на українській сцені. Складаю глибоку подяку моім товаришам на українській та російській сцені, громадским, та культурно-просвітним інституціям, редакціям часописів, робітникам, студентам, молоді, які або сами, або через своїх представників витали мене з ювілеєм. 15. (ст. ст.) січня я вважаю одним з найкрасших днів мого життя. Сей день буде памятним і дорогим для мене: я бачила прояви горячого чутя, прояви пошани до української театральної штуки, прояви любови до неї, і ся любов показує, що та справа, якій я присвятила свої смирні сили, потрібна рідному народови, потрібна його національному розвитку, його духовній красі і силі. Я вірю в красшу будучність рідного народу; я вірю ні, я певна, що вільний геній сього народу сотворить нову, вільну національну штуку і ся штука буде стояти в глибокому органічному звязку з інтерєсами народних мас, буде допомагати їх ріжкобічному розвитку, їх боротьбі за красшу будучність, за красивого-духовно і

сильного чоловіка. Я щаслива, неймовірно щаслива, що своєю грою на сцені, своїми скромними силами української артистки, сирилася збудженю серед українського народу любови до рідної штуки, сприяла культурно-естетичному розвитку рідного народу. — М. Заньковецька. — Р. С. Прохаю й інші часописи передруковати мого листа. 19. січня 1907 р.

— Польська „Унія“ демократична, заложена на віденському ґрунті а припечатана на зїзді в Кракові, розлазить ся в практиці. Коли прийшло до ставлення кандидатур до сойму, вшехполяки („ендеки“ — націонал-демократи) виявили таку нахабність в погоні за манда-тами, що інші польські демократи мусіли крикнути: гов! а для нас що остане ся? Зі шістьох посольських стилців зі Львова вшехполяки засїли симчасом на чотирох, а решту зарезервували для себе на випадок, коли не подобають ся їм поставлені кандидати з поміж інших демократів. Кандидатами вшехполяків у Львові в: др. Глобінський, др. Адам, бар. Баталія і Л. Герман. В львівському повіті, звідки послував демократ Мерунович, висунули вшехполяки віита Маслянку. За се озлобив ся Dz. рої. на вшехполяків, закидуючи їм брак „солідарности народовой“.

— Українське драматичне товариство в Парижі. З нових вістий, що надїшли з Параж, від управителїв сего товариства, видно, що єму веде ся добре. Можна думати, що український театр сподобав ся, бо публіки кож-дий раз буває повно. Українське Товариство грає тепер в „Palais des Sociétés Savantes“ (Rue Danton); по особній умові, грати можна лише раз на тиждень; се, звичайно, дуже не на руку для драматичного товариства, бо прожити тиждень за один збір, хочби й дуже добрий, цілком гуртови трудно. Виставлено до сеї пори такі штуки: „Назар Стодола“ Шевченка, „Борці за мрію“ Тогобочного і „Іскру“ — Б. Борисенка (самого управителя Товариства). В Товариство ввійшли такі артисти: сам Борисенко, Николаєв, (брати Златковски), Кречетов, Іванченко, Леонїдов, Кравець, Знайда й інші; з артисток визначнійші: Барвінська й Крамска. Єсть і свій хор; кермує ним Кравець. Товариство хоче дати ще раз „Назара Стодолу“, а окрім того „Суету“, „Жидівку-вихрестку“, „Глитая“ й інші.

— Законопроект про волю віри в Росії. В „святїйшій синоді“ рада міністрів предложила законопроект, виготований для державної думи про волю віри, себ то про вільне ширене всякої християнської віри, про волю для кожної людини міняти одну віру на другу. Синод, вважаючи себе найвисшою духовною владою і стоячи на сторожі оборони православія, буде дбати про те, щоби православна церква мала гору над усіма иншими церквами в Росії і щоб право вільного ширеня віри належало тільки православній церкві, а до інших вір щоб могли приставати тільки ті, що сами, без особливого закликания, того забажають. Крім того синод домагає ся, щоб заборонено тим священникам, що вийшли з священства, вступати на державну службу. Для оборони православної віри та православного духовенства від глузуваня в часописах та в розмовах, синод вимагає, щоб за се було ясно визначено кару. Як бачимо, віроісповідні відносини в Росії мало що змінили ся.

Оповідки.

— Послїдній репертуар руского театру в Коломиї. (Саля Каси щадничої. Початок 7½ вечером. Білети продає „Народна Торговля“ а від год. 5. вечером в день представлення каса театру).

В четвер дня 6. лютого на дохід бідної шкільної молодїжи „Вишневий сад“ ориґинальна штука в 4 діях Чехова.

В п'ятницю дня 7. лютого другий раз „Різдвяна ніч“ опера в 5 діях М. Лисенка.

В недїлю 9. лютого послїдне працальне представлене „Наймичка“ народний образ зі співаними і танцями в 5 діях Карпенка Карого.

— 3 Коломиї. Загальні збори філії „Сокола“ відбудуть ся дня 8. с. м. в долїшній салї „Народного Дому“ о год. 7. вечером В разї браку комплекту відбудуть ся другі загальні збори того самого дня о год. 8. вечером. без огляду на число прїсутних членів.

— 3 Тернополя. Тов. української молодїжи „Громада“ в Тернополї відиграє дня 9. лютого с. р. (в недїлю) штуку д-ра Невестюка „Кандидат“, комедию в трех діях. По перед-ставленю відбудуть ся вечерниці з танцями. Вступ лиш за оказанем запрошеня І К. Стрїй спацеровий. Хто не одержав запрошеня, зволить звернутись до видїлу товариства під адресою: Тернопіль, ул. Міцкевича ч. 17.

— Управа бібліотеки Наукового Тов-а ім. Шевченка оновїщає, що бібліотека, від поне-дїлка (3. с. м.) почавши, буде для публіки отворена що дня (крім недїль і свят) від год. 2. до 5. по пол. При тїй нагодї прига-дуєть ся ще раз, що бібліотека містить ся при ул. Супїнського ч. 17 (Академічний Дім, партер).

Наука, штука і література.

— Нова штука. С. Черкасенко скінчив нову театральну штуку на 5 дій „Хуртовину“. Ся штука в своїм змістї подає бурхливе жите шахтарів та пахтарської буржуазії за часів визвольного руху.

Телеграми

з дня 4. лютого.

Відень. Генеральна рада австро-угор. бан-ку ухвалила знизити з нинїшним днем про-центову стопу о ½%.

Петербург. З 22 губерній надходять вісти про голод. З причини сїхкої осени озимина пропала.

Лїсбона. Оден з убийників короля, про-колений офіциром на місци, називає ся Ма-нуїл Буїка. Мав лїт 30, давїйше був сержан-том 7. пол. кавалерії, потім народним учите-лем в Вїнгаес, а від 8 лїт учителем в Лїсбонї. Два інші учасники замаху були, здаєсь, та-кож Португальцями. Родину Буїка арешто-вано.

Лїсбона. Новий кабїнет має такий склад: Ферейра-Амараль президія і внутр. справи, Морейра (молодший) скарб, Камос Енрікез судївництво, Кастільго маршварка, ґр. Братїан-дез публічні роботи, Матео Нумез війна, Вен-цесляо Ліма заграничні справи.

Медиолян. Corr. de la Serra подає, що претендент до португальського престоло Бра-ганца не буде тепер старати ся о королївеку корону, а буде дожидати, чи теперїшня дина-стія устоїть ся, чи наступить утворенє репу-блїки.

НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ.

Готель, реставрація і каварня — ріг ул. Сикстускої і Косцюшка у Львові.

Приїхали дня 4. с. м.: Марія Демцьо і о. Михайло Демцьо, Крамарівка; Цеся Дорош і о. Стефан Дорош, Корениця; Ольга Одноріг, Живачів; Володислав Трінка, Росія; о. Василь Фацевич, Ревужинці; Мартин Важвий, Май-дан; Георгій Козак, Кривичі; о. Ілія Лаголя, Дубровиця; Володимир Дидинський, Заліщи-ки; о. Николай Стисловський, Девятники.

Працюйте і щалїть.

Вкладки ошадности на 4% приймає Товариство вза мноґо кредиту

„Джістер“

стоваришене зар. з обмеженою порукою у Львові.

Кожного дня (в годинах урядових перед полуднем) можна кожду вкладку назад відо-брати.

Позички удїляє Товариство „Джістер“ на 6% за інтабуляцію; на кошти покрити да-хівками на 5%. Сплату розкладає ся до 10 до 15 лїт; при 30 ратах пїврічних вносить вата амортизаційна (на капїтал і відсотки) 5 коп. 08 сот. від кожних 100 кор. позички.

Парцелянти на кунно земаї можуть в „Джі-стрі“ получить пози ки під догїдними услївiami. Членами можуть бути тільки члени обез-печенї в „Джістрі“.

З зисків удїлив „Джістер“ на публічні до-бродїїні ціли квоту 37.275 корон.

Стан 31. грудня 1906:

Вкладки	2.561.541.81 К.
Позички удїленї	2.512.635.62 К.
Удїли членські	193.659.52 К.
Цїнні папери	138.534.20 К.
Фонд резервовий і інші	37.338.07 К.
Льокації	267.364.04 К.

Купуйте землю при парцеляціях!

Контора вимїни

ц. к. упр. гал. акц.

Банку Гіпотечного

купув і продає

всякі

вартїсні папери і МОНЕТИ

по найточнїйшїм деннім курсї, не числячи ніякої провізїї.

Одихокий Руский Тотель

НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ

у Львові, ріг улиці Сикстускої і Костюшки — стация електричного трамваю.

Готель, Реставрація і Каварня уряджені на спосїб віденський. Освї-тлеє електричне, електрична вїнда, телефон і купальні. Осїбні убїнації на нічлїг для селян.

Товариство приймає нових членів і гроші на книжочки вкладковї до опроцентованя.

